

Samenvatting Soortenstandaard Das

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de Soortenstandaard Das, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt BIJ12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar. Voor aanvullende informatie raden wij aan de soortenstandaard zelf te raadplegen.

1. Ecologische informatie

Het aantal dassen is na een sterke afname tussen 1960-1980 door gerichte maatregelen en bescherming vanaf 2006 weer gaan toenemen. Omdat de aanleg van wegen, verstedelijking en schaalvergroting van de landbouw de grootste oorzaken zijn van de afname van dassen, blijft tot op heden nog steeds veel waakzaamheid nodig.

De das is een zoogdier met een kenmerkend zwart-witpatroon. Hij heeft twee zwarte strepen op de witte kop, een witte rug en een zwart stukje op de grens naar de buik. Hij heeft een lang, wigvormig lijf met een korte staart en is ongeveer 70-90 centimeter lang en 30 centimeter hoog.

Dassen zijn sociale dieren die in familiegroepen, oftewel 'clans', van twee tot twaalf dieren leven. Elke clan kan van generatie op generatie dezelfde burcht gebruiken, waardoor er al eeuwenoude dassenburchten bekend zijn. Elke clan maakt onderdeel uit van een meta-populatie. Het zijn territoriale dieren die de grenzen van hun territorium markeren met latrines en (vechtend) beschermen tegen indringers. Ze blijven het hele jaar in hun territorium. Het aantal dieren binnen een territorium en de kwaliteit van hun habitat zijn afhankelijk van het voedselaanbod, ouderdom van de burcht, vergraafbaarheid van de bodem, waterafvoer, bedekking, migratieroutes en de mate van verstoring. Hierdoor is er een variatie aan biotooptypen nodig. De burcht ligt vaak in een bosrand of in een houtwal of singel, in de buurt van een weiland of akkerland. De grootte van het leefgebied varieert van 30 tot 150 hectare. Overdag slapen dassen in een kamer van de burcht en 's avonds gaan ze op zoek naar voedsel.

Regenwormen dienen als belangrijkste voedselbron, gevolgd door granen (maïs), vruchten en kleine zoogdieren en insecten. Dit voedselaanbod is voornamelijk op bemeste weilanden en akkerlanden te vinden en moet zich binnen een straal van 500 meter tot enkele kilometers van de burcht bevinden. Dassen hebben zelf geen natuurlijke vijanden meer na het verdwijnen van de wolf in Nederland, maar worden nog wel vaak door voertuigen aangereden.

Binnen de burcht ligt de voortplantingsplaats waar de jongen worden grootgebracht. De volledige kraamperiode duurt van december tot en met juni. De paring kan het hele jaar plaatsvinden met een piek in februari. Dassen krijg eens per jaar een tot vijf jongen waarvan de meeste worden geboren tussen januari en maart. Na vijftien weken kunnen de jongen een nieuw territorium opzoeken. Alle burchten zijn vaste rust- en verblijfplaatsen. De kamers zijn op te delen in verschillende burchttypen: hoofdburcht, bijburcht en vluchtpijp. Elk van de drie typen is op gelijke wijze beschermd.

Dassenburchten kunnen tot wel 4 meter diep zijn. De grootte van een burcht wordt bepaald door het aantal dassen, de ouderdom van de burcht, de vergraafbaarheid en de ligging in het veld. De burchten kunnen ook door vossen gebruikt worden.

Tegenwoordig komen de meeste dassen voornamelijk in de oostelijke helft van Nederland voor in het daar aanwezige kleinschalige cultuurlandschap. De Achterhoek, Twente en Brabant zijn potentiële gebieden die nog niet (opnieuw) bezet zijn.

2. Bescherming

Het is het hele jaar door verboden om dassen te doden of te vangen en om vaste rust- en/of verblijfplaatsen te beschadigen of te vernielen. Om dit tijdens werkzaamheden te voorkomen, kan in bepaalde gevallen gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als bij een ingreep dieren mogelijk gedood worden of hun vaste rust- en/of verblijfplaats beschadigd of vernield, moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet vrijwel altijd onderzoek plaatsvinden naar de situatie ter plekke.

3. Onderzoek

Aanwezigheid van de das kan door een deskundige op het gebied van dassen worden vastgesteld aan de hand van:

- drie veldinventarisaties in de periode 1 september-31 mei;
- het zoeken naar sporen (wissels) en de aanwezigheid van burchten;
- het plaatsen van cameravallen om het gebruik van de burcht in beeld te brengen;
- het doen van navraag bij dassenwerkgroepen, beheerders, boeren of bewoners.

4. Beschermingsmaatregelen per

activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de das, zijn onder andere:

- het verbreden van infrastructuur en het verhogen van de verkeersintensiteit;
- het verlagen of verhogen van het waterpeil;
- bouwen.

Bij het verbreden van infrastructuur, bijvoorbeeld een snelweg, is het van belang dat populaties van dassen niet geïsoleerd raken en gedwongen zijn over de weg te migreren. Dit kan voorkomen worden door barrières op te heffen. Denk hierbij aan het aanleggen van dassentunnels onder wegen, de aanleg van een ecoduct, looprichels bij viaducten of het verlagen van de maximum verkeersnelheid.

Aantasting aan het habitat kan gemitigeerd worden door het beheer of de inrichting van een ander bestaand habitat aan te passen. Mogelijke maatregelen om de kwaliteit van het gebied voor de das te verbeteren zijn bijvoorbeeld een nieuwe plek voor de burcht aanwijzen, het aanleggen van dassenterpen van minimaal 20 x 30 meter of het aanleggen van beplantingen.

Het gehele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de das, maar vooral de voorplantingsperiode tussen december en juni. Een dassendeskundige moet de exacte periode van voortplanting aangeven. Werkzaamheden binnen een straal van 20 meter moeten zo veel mogelijk vermeden worden. Als dat niet kan, dan moeten de werkzaamheden plaatsvinden in de periode juli-november.